

DIRECTOR:
Dr. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TARNAVA MICĂ:

INSERATE:
Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
:: :: invoieală :: ::

Unitatea

REDACTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Artă și moralitate

În jurul unei circulare a ministerului instrucției

Gândul, de sigur foarte onorabil și patriotic, de-a favoriza pe scena Teatrului Național din București piesele originale ale autorilor noștri dramatici — spre a promova, prin aceasta, literatura națională —, au îndemnat direcția acestui așezământ cultural să reprezinte o dramă mai nouă a dlui Minulescu, intitulată „Amantul anonim”.

Scrisă în concepția nu tocmai evanghelică a acestui poet, premiat anul trecut cu marele premiu de poezie al Statului, piesa a fost primită cu observări, se pare, întemeiate și o parte a presei a luat față de ea o atitudine direct ostilă, atacând direcția Teatrului Național pe tema că ar fi degradat, prin reprezentarea ei, prima noastră scenă la un soi de teatru de varietăți, ori chiar de șantan. Dar asta n'a fost de ajuns. Pe urma unui referat absolut nefavorabil al secretarului general C. Kirilescu — în care se vorbește de piese „cari jicnesc curățenia sufletească a tineretului, provocând sugestii vătămătoare, și fiind mai mult o școală de demoralizare și de perversiune” —, ministerul instrucției a dat un ordin prin care oprește tineretul școlilor secundare dela reprezentările acestui teatru și a altora similare, rugând în aceeași vreme ministerul artelor să supravegheze mai de aproape conducerea Teatrului Național, îngrijindu-se ca pentru tineret să se aranjeze matineuri potrivite cu rostul educativ al acestora.

Intervenția aceasta a ministerului instrucției a supărat nu numai pe autorii dramatici și conducerea Teatrului Național, ci a scândărit și susceptibilitatea ministerului artelor, declanșând în presă o adevărată luptă de guerilla, care nu-i eschis să-si aibă și morții săi. Lupta încă nu este terminată și dacă în provocarea ei au avut rol — dupăcum se afirmă — și anume dedesupturi politice, ea poate să mai dureze încă mult timp.

Important este, ca tineretul de fapt să fie scutit de influința profund păgubitoare a unor reprezentații „minulesciane” și lucrul acesta pare a se fi ajuns. Găsim însă, că scandalul ce s'a produs, nu poate avea decât rezultatele cele mai bune și pentru restul problemelor puse în discuție. Oricât de mult am fi anume aplicați să încurajăm, și pe terenul literar, producția indigenă și națională, credem și noi, că nu scena primului nostru Teatru își poate permite luxul de a favoriza exhibițiile de subsol ale celorce și-au făcut, se vede, un titlu de mândrie din scormonirea sensualismului, și altfel atât de greu de înfrânat. Aceasta mai ales în cazul — acum, afirmative, pe deplin verificat —, că piesa nu întrunește nici elementele de artă înomnis necesare, și cari ar putea fi invocate, în piesele cu adevărat clasice, drept o justificare (mai mult ori mai puțin acceptabilă) a ideii eventual păgubitoare și mai puțin îmbrăcate, pe care o îmbracă.

Privită din acest punct de vedere, discuția ce s'a încins nu poate fi, credem, decât binevenită.

Câteva reflexii

— În legătură cu mișcarea pentru organizarea mirenilor noștri —
de SABIN G. TRUȚIA, preot

Alăturat la pastorala pentru Nașterea Domnului, am aflat proiectul de statute al „Asociațiunii generale a Românilor uniți”, trimis din partea superiorității, pentruca fiecare preot să aibă posibilitatea de a-l studia „a parte”.

Nu știu ce impresie a făcut altor frați citirea acestor statute...

Eu — citindu-le tocmai în seara de ajun —, am avut impresia că ascult o colindă nespuse de dulce, asemănătoare cântărei de biruință: „Mărire întru cele de sus lui Dumnezeu!”

Scopul AGRU-lui ar fi susținerea, apărarea și realizarea intereselor bisericii unite cu Roma, prin adâncirea vieții religioase a membrilor, intensificarea educației religioase, combaterea curentelor sociale și religioase cu caracter sectant, destructiv și anticreștinesc. Iar mijloacele morale de cari se va servi AGRU pentru atingerea acestui scop sublim vor fi — între altele —: editarea și răspândirea de cărți, reviste și ziare scrise în spirit creștinesc și românesc.

Asupra acestui mijloc țin să insist puțin în cele de mai jos, dupăce în adevăr presa este, atât în viața publică cât și în cea privată, un factor din cele mai hotărâtoare.

„Omul face cartea și cartea pe om”. — „Spune-mi cu cine te însoțești”, etc... — zice proverbul.

Or, cartea nu este decât un tovarăș bun sau rău, cum ți-l alegi. O carte bună te mângâie, te însuflețește și — fără să-ți dai seama — îți infiltrează în suflet dorul spre tot ce e bun și ideal. O cartea răuă, invers. Sunt exemple destule, cari dovedesc eclatant că citirea cărților imorale și ateiste pe unele suflete bolnave și înclinate spre melancolie, le-a târât cu totul în vârtoarea patimilor obscene, ba le-a dus chiar la crime și sinucidere.

Un călugăr iezuit — al cărui nume îmi scapă —, în splendida-i cuvântare rostită la serbarea „Pius-Verein”-ului ținută la Innsbruck, a asemănat presa cu uriașul „Goliat” din sf. Scriptură. Și cu tot dreptul. Căci într'adevăr, presa este acea putere uriașă care produce greve și revoluțiuni; și tot ea este arma cea mai puternică de care se folosesc dușmanii religiei în propaganda ce o fac contra tuturor instituțiilor creștine.

Fără îndoială, că cele mai multe păcate în cari se sbate societatea, se atribuie revistelor imorale și romanelor așa zise „moderne”, cari nu edifică întru nimic sufletul cititorilor, ci din potrivă îl ruinează. Societățile francmasonice, cari tind să sufoace orice cultură creștină, întru ajungerea acestui scop se folosesc,

la rândul lor, și chiar în primul loc, de mijlocul acesta al presei.

Pentru a putea contrabalansa acest rău distrugător, este absolută nevoie, ca cel atacat — în cazul nostru biserica — să răspundă cu aceeași armă.

Înțeleptul Papă Leo al XIII-lea, vrând să arate necesitatea presei bune, a spus între altele: „Ziaristica și publicațiile religioase sunt în zilele noastre absolut necesare pentru apărarea bisericii. Precum nu se înșală cel ce atribuie mai vărtos ziaristicii și scrierilor perverse, relele și starea deplorabilă în care am ajuns, tot astfel — fiindcă azi din datină universală ziaristica și publicațiile sunt necesare — scriitorii catolici trebuie să se silească din răspundere să îndrepte publicațiile spre folosul și salvarea societății. E o datorie de căpetenie a credincioșilor să sprijinească publicațiile bune creștine, denegând de-o parte orice ajutor și sprijin scrierilor perverse, iar de altă parte, lucrând fiecare — între marginile posibilității — ca cele bune să trăiască și să prospereze”. Iar marele Pontific Piu al IX-lea, văzând ravagiile mari, produse prin răspândirea scrierilor imorale, a dat lozinca: „Scriptis, scripta opponite!”

Lipsa acestei lozince parecă niciodată nu s'a simțit atât de mult ca tocmai în zilele noastre. Se știe anume, că războiul mondial pe lângă partea bună a întregirii neamului nostru, a avut și urmările sale păgubitoare. Materialismul a ajuns un crez. Azi banul e totul. Lumea năpădită de patimi se frământă neputincioasă și, în goana nebună după avere, oamenii își uită cu totul de primele datorii. Fiecare se sbate să ajungă cât mai sus, fără să-și dea seama, că locul la care răvnește nu-i pentru el. Toți ar vrea să-și croiască o bază solidă, să se îmbogățească curând și fără trudă... ș'apoi, să-și trăiască zilele într'un: „douce far'niente”, — adică: nimica făcând. Câți oameni n'au decăzut până într'atât, că nu mai respectă viața conjugală, ba o parte din „elita” dela orașe a căzut în mrejele stupefiantelor și perversităților scârboase. Zilnic apar — cu duiumul — romane imorale și reviste pornografice, cari ruinează complect sufletul cititorilor dornici de excitații și senzații. Și, deasupra tuturor acestor rele planează indiferentismul religios.

În haosul acestei decadențe morale, dușmanii bisericii lui Hristos lucrează febril, cheltuind milioane prin răspândirea în mod gratuit a revistelor sectare, francmasonice și ateiste, cari — trebuie s'o recunoaștem cu durere — găesc teren prielnic și prind rădăcini. Adevărat, că s'au găsit și câțiva oameni purtători

de condei, conștii de datorie, cari, văzând prăpastia ce ne pândește, au ridicat glasul, cerând cu insistență remedii de sanare. Glasurile acestea însă, n'au prea avut cuvenitul răsunet, rămânând ele mai mult „glasul celui ce strigă în pustie“. Aceia cari aveau datoria și posibilitatea să toarne în fapt acest „memento“, au clătinat poate din cap, trecând la ordinea zilei și întrebându-se: „ce vom mânca... și ce vom bea“?!

Cine altul poate deci să ajute aici, dacă nu noi preoți și peste tot biserica; noi cari avem datoria ca, sfidând orice greutate să luptăm în contra spiritului de demoralizare a sufletelor încredințate nouă, să luptăm din toate puterile la combaterea doctrinelor și scrierilor fără Dumnezeu! Cine are talent și știință, folosească și acest dar alui Dumnezeu spre binele sufletesc al semenilor săi. Iar acela, căruia cerul i-a hărăzit bani și averi trecătoare, jertfească cu dragă inimă la răspândirea scrierilor bune și moralizatoare. Numai în felul acesta se vor putea combate cu succes atacurile îndreptate în contra credinței și moralei creștine.

Scriind aceste rânduri, îmi vine în minte *sublima rugăciune a Domnului* dela Evangheliile patimilor: „Arătat-am numele tău oamenilor, pe cari mi-ai dat mie din lume... Acum au cunoscut, că toate câte mi-ai dat mie dela tine sunt. Cuvintele cari mi le-ai dat mie, le-am dat lor; și eile-au primit și au cunoscut cu adevărat, că dela tine am ieșit și au crezut că tu mai trimis. Eu pentru aceștia mă rog: nu pentru lume mă rog, ci pentru aceștia, pe cari mi i-ai dat mie; că ai tăi sunt. Și ale mele toate ale tale sunt și ale tale ale mele; și m'am preamărit întru dânșii... Și nu numai pentru aceștia mă rog, ci și pentru cei ce vor crede prin cuvântul lor întru mine“.

Că pentru cine s'a rugat dumnezeescul Mântuitor, nu e nevoie s'o spunem. Dar dacă vreunul dintre apostolii cari au auzit cu

urechea această rugăciune, s'ar întoarce azi pe pământ și ar veni între noi, ar clătina, credem noi, din cap, și ne-ar zice cu multă dreptate: „Nu sunteți voi aceia pentru cari și-a ridicat spre cer ochii înrouați și s'a rugat cu atâta drag Invățătorul! O, nu! Voi nu sunteți sarea pământului, ci niște suflete împietrite; căci nu ați făcut nici un lucru prin care El, Fiul lui Dumnezeu să se preamărească“.

Că până azi nu s'a făcut la noi pe acest teren decât foarte puțin, e trist! Dar, măcar acum, când s'au găsit oameni de inițiativă, să ne închiegăm și noi rândurile; și cu sufletele încălzite de nădejdea biruinței, să pornim la lupta spre ideal!

Să nu pierdem din vedere nici o singură clipă, că ne putem trezi și noi ușor cu un: „tristissima noctis imago“. Ca „memento“ să ne servească Rusia comunistă și Mexicul ateist.

Se vor găsi poate și suflete neînțelegătoare, bieți pigmei orbiți de patimi și nepăsare, dar să nu uităm vorba înțeleptului Miron Costin: „Mult pot puțin buni împreună“ și să ne așternem cu toții la lucru.

O cere binele sufletelor.

O nouă conferență episcopescă s'a ținut la Blaj, sub prezidiul I. Preasfinției Sale pâr. mitropolit Vasile, Luni în 21 Ianuarie c. Au participat la ea toți episcopii sufragani de Oradea, Gherla și Lugoj, având acces și membri capitolului mitropolitan.

După cât am putut afla, chestiunile mai importante puse în discuția acestei conferențe episcopice au fost: Noua codificare a dreptului canonic răsăritean, inițiată de Sf. Scaun al Romei, chestia organizării mirenilor, aceea a organizării cântăreților, care urmează a se face pe eparhii, și diferite chestiuni de ordin catehetic. Nimerindu-se această conferență chiar pe ziua, când s'a ținut la București Sf. Sinod în chestia Pascăiei, a avut loc un schimb de

vederi și pe această chestiune, constatându-se că nu este nici un motiv care ar putea cere cu temei o schimbare a datei fixate și hotărându-se să se depună toate stăruințele la locurile în drept pentruca nici biserica ortodoxă să nu revină asupra hotărârii luate, reprezentând ea singurul punct de vedere indicat de tipic și canoane.

După încheierea conferenței, Preasfințiii arhieriei au plecat încă în seara aceleiași zile la București.

Hotărârea luată în chestia pascaia. După discuții de 4 zile, cari, afirmative, n'au fost lipsite de momente dramatice, sf. Sinod al bisericii ortodoxe române, prezidat în cele din urmă chiar din partea patriarhului-regent, a adus în seara târzie a zilei de 24 Ianuarie hotărârea de a nu ceda sugestiilor interesate, din punct de vedere național primejdioase, iar din punct de vedere canonic absolut neînțelepte ale „starostiliștilor“, menținând pentru prăznuirea din acest an a Invierii Domnului ziua de 31 Martie.

Importanța acestei hotărâri, de mare autoritate, iese din normal și de aceea găsim că e bine să o dăm aici în întregime. După comunicatul ce s'a dat asupra ei, ea prevede următoarele:

1. Menținerea datei Sf. Paști pe 31 Martie, cum s'a precizat în toate calendarele tipărite, mai ales că în anii viitori nu se mai ivesc greutățile de calcul din anul acesta și totul intră în normal.

2. Sf. Sinod dă o enciclică explicativă către popor, — îndemnând pe toți fiii de ordine și pricepere a sfătui și pe cei seduși, a nu se lăsa căzuți în mrejele agitatorilor periculoși pentru țară și așezămintele ei.

3. Înaltul guvern este rugat a dispune, ca toate autoritățile civile și militare să stăruie pentru respectarea ordinii legale, și a da ordin să se aducă la cunoștința agitatorilor, că libertățile cetățenești nu se pot exercita în scopul de a ataca autoritatea instituțiilor de stat și a răsvrăti poporul pe asemenea chestiuni fără aspre sancțiuni care și trebuiesc aplicate, căci țara

☐ ☐ Folta „Unirii“ ☐ ☐

Străduință spre mai bine

O altă floare din grădina inimilor preoțești
de Pr. Dumitru Neda

I.

Natura abhorret vacuum și viața se înfloară de nemiscare, într'asta simțindu-și moartea. Apa stătută fermentează și exhalează miazme purtătoare de microbi ucigași; uneltele părăsite putrezesc ori prind rugină, ca să se prăduiască mai apoi; mădularele ținute în nelucrare se vâgulesc și se chircesc; puterile sufletești „cruțate“ păcătoș de prosteste de eforturile firești lor, lăncezesc, se întunecă și se strâng în noaptea nemerniciei dornice de odihnă. Trândăvia-i afurisită perină, — otium pulvinar diaboli, vorba sf. Ieronim — și cei ce-și pleacă capul pe ea spre adormire se vor trezi, fără greș, în brațele pline de mincinoase făgăduieli ale celui ce este minciinos și tatăl minciunii (Io. 8, 44). Buruiana moleșelii sluteste grozav și stânjenește enorm în lupta sa pe ostașul lui Hristos (2 Tim. 2, 3) menit să lucreze cu frică și cutremur mântuirea sa (Fil. 2, 12) și a multor altora.

Iarba rea din holdă piară și cel ce doarme să se scoale, ca să-l lumineze Hristos. Atâta duioșie tănuiește șoapta Celui ce stă la ușă și bate: *Cel drept să mai facă dreptate și cel sfânt să se mai sfințească* (Apoc. 22, 11). Dreptii aud glasul Domnului și-l ascultă cu drag și fără șovăială. Cu încredere în ajutorul celui Preainalt și cu mâna pe lucru, ei merg înainte, tot mai înainte, pe calea binelui, avântându-se tot mai tare și mai nestaviliți spre

soarele dreptății, vărsând lumină în urma lor, sub flamara pe care lucește deviza sfinților: Sic Deo fide, quasi rerum successus omnis a te, nihil a Deo penderet; ita tamen iis operam omnem admove, quasi tu nihil, Deus omnia solus sit facturus. Adecă — sfatulsf. Ignățiu de Loyola, tâlmăcit pe românește — așa să te încrezi în Dumnezeu, când te-apuci de ceva, cași când toată isprava în cele întreprinse, ar atârna numai dela tine și nimica dela Dumnezeu; cu toate acestea așa să-ți dai toată truda ca și când Dumnezeu singur ar fi să facă totul, iar tu nimica¹⁾.

Ars longa, vita brevis. Trec zilele, trec și eu, și sigur mi-a părea rău că nu le-am tras tot folosul la vremea sa. Substituindu-i un înțeles creștin, fiecare preot își poate face a sa lozincă horățiană: Carpe diem! Fiecare zi, fiecare ceas să însemneze pe scara vieții urcarea unui fuștel spre înălțime: iată un ideal vrednic de toate slugile Domnului. Dragostea față de sine, față de sufletele ce-l împrejmuesc și față de Mireasa Stăpânului s'ar cuveni să reîmprospezeze tot mereu în mintea slujitorilor altarului Legii Noue, datorința de a se griji cu tot dinadinsul ca floarea străduinții spre tot mai bine să crească și să împodobiască orice inimă preoțească, în butul oricărui greutate și intemperii.

1. Sfatul Mântuitorului: *Fii desdăvârșiți* precum și Tatăl nostru cel din ceruri desdăvârșit este (Mt. 5, 48) îi privește în primul rând pe preoți. *Pe toți preoții.* Ei sunt sarea pământului și lumina lumii; ei cetatea de pe munte, așezată în văzul tuturor (Mt. 5, 13—15). Calea desă-

¹⁾ Cf. P. Benoit Valuy S. J.: Le Directoire du Prêtre. Paris. 1923 pag. 25—26.

vârșirii, calea lor, cu menirea: tot înainte, tot mai în sus, înspre împărăția cerurilor și vai lașilor ce caută îndrăpnt după ce au pus mâna pe plug (Lu. 9, 62). Drumul acesta nu cunoaște stare în loc. Cei ce l-au bătătorit ne-au lăsat mărturisirea mult grăitoare: *In via Dei non progredi, regredi est.* Merindea sufletească, cu care am fost provăzuți la ieșirea din Seminar, trebuie sporită mereu; praful și funinginea ce ne isbesc în ochi, ni-se aseză pe față, trebuiesc spălate neîncetat; bolovanii din cale trebuiesc înlăturați, spinii târsiți, acăieții pliviți, șerpii striviți, rănille căpătate trebuiesc vindecate, făcția credinții păstrându-o nestinsă, focul dragostii încălzindu-ne, steaua nădejdi încălzindu-ne, un singur gând muncindu-ne: sfințirea noastră, aceasta fiind voința lui Dumnezeu (1 Tes. 4, 3) și Hristos Domnul însuși anume sfințindu-se ca și noi să ne sfințim într' adevăr. (Io. 17, 19). Drept aceea îndemnul insistent al Apostolului cade-se să aibă răsunet rodnic în inimile preoțești îndeoșe: *Luati toate amele lui Dumnezeu...* încingându-vă mijlocul vostru cu adevărul și îmbrăcându-vă cu platoșa dreptății și încălzându-vă picioarele voastre, fiind pregătiți pentru evanghelia păcii; luând peste toate pavăza credinții, cu care veți putea stinge toate săgețile vicleanului cele aprinse. Și coiful mântuirii luați și sabia Spiritului — care este cuvântul lui Dumnezeu — (Efes. 6, 13—17).

Biserica așteaptă și ea dela cei puși în marea cinste a preoției să fie *slugi desdăvârșite* a Domnului (Rânduiala care se face la hirotonia preotului, Euhologii de Blaj din 1913 pag. 490), nemulțumindu-se cu o sfințenie de jumătate. Celor ce se îmbată singuri cu socoteli ca acestea: Decât cutare sigur ls mai bun; decât cutare sigur stiu mai mult; de digresuni ca

are lipsă de ordine și liniște. Agitatorii străini trebuie urmăriți și trimiși la locul lor.

Pe baza celor hotărâte mai sus se va da o enciclică sinodală pentru toată țara.

Până în momentul, când scriem aceste șire nu cunoaștem încă această enciclică, așteptată cu mult interes din partea tuturor, asupra căreia vom mai reveni după publicare. Și până atunci ținem să constatăm, că lumea peste tot a primit hotărârea cu multă satisfacție și dacă totuși mai sunt, prin Basarabia cu deosebire, cari să cărtească, avem bune nădejdi, că până la Paști vor termina cu măcinarea „argumentelor” contrare, bucurându-se atunci cu toții de praznicul mare și sfânt al învierii Domnului.

Un alt moment pe care ținem să-l subliniem, este, că această biruință a adevărului asupra greșelii, dobândită în detrimentul „ecumenicității” fictive, a impresionat adânc patriarhia „ecumenică”, dar anticanonică a Tarigradului.

In memoriam

Un cuvânt în amintirea p. † Aurel Șt. Vodă

Ziarul „Unirea” ne aduce vestea tristă, că în 20 Decembrie 1928 s'a stins în Akron Ohio preotul Aurel Șt. Vodă, care și-a câștigat merite multe în Youngstown O., unde fusese ca preot 14 ani.

Ce scurt!

Ce e un om în învălmășala lumii acesteia? Viața unuia din America ce pretuiește pentru noi cei din Europa, pentru noi cei din această țară?

Peste țări și peste mări, străin între străini, pe un pat înconjurat de străini, cari nu te cunosc și cu cari nu ai alta legătură decât că ești între ei. Să poate că spui un ultim cuvânt, o ultimă dorință, un ideal care ai voit să îl vezi întrupat. N'ai fost înțeles. Sudorile reci nesterse de pe frunte curs'au să steargă amintirea la toate.

Patrusprezece ani petrecuți ca preot în

Youngstown O. Ușor a scrie, greu a putea pricepe ce înseamnă! Cei cari petrec aici nu-și pot nici închipui ce muncă titanică, ce abnegație de sine, ce dureri și desamăgiri, ce luptă. Ceice am petrecut însă acolo și am trecut prin acel foc grozav al încercărilor de misionar organizator al Românilor din America, avem alte elemente de judecată și putem aprecia îndestul ce înseamnă meritele câștigate în decurs de 14 ani în orașul Youngstown Ohio.

Părintele Vodă este al treilea, care moare dintre acei cari am fost din îndurarea lui Dumnezeu chemați a organiza și a păstori poporul credincios a bisericii noastre greco-catolice, emigrat în Statele Unite ale Americii de Nord. Când părintele Vodă a venit în Youngstown au fost puse bazele organizării bisericii noastre, însă trebuiau întărite, completate, toate așezămintele necesare pentru a se putea zice: s'a organizat o parohie. În 10 Ianuarie 1915 toți preoții greco-catolici din America de Nord au luat parte la stăruirea bisericii și a casei parohiale, ridicate acolo din nou, din material solid. În mijlocul alor mii de credincioși preoții noștri au aflat acea mângâiere, care se poate simți, dar care nu se poate descrie.

Lupta, care a trebuit dată pe teren bisericesc cu sectele cari toate voiau a ne răpi sufletele a fost pe moarte și viață. Spre dureră noastră această luptă era și între frați. Greco-orientalii ne atacau necontentit. Ei erau într-o stare de plâns și organizarea superioară a bisericii noastre era un ghimep în ochii celor cari ne voiau și pe noi degradați la starea tristă și de plâns în care se aflau ei. Defecționările multe și dese dela biserică orientală nu numai a credincioșilor, ci și a preoților, sunt dovadă eclatantă că afirmările noastre nu sunt acuze gratuite. Lupta dată a fost cu succes. Credincioșii bisericii noastre s'au adunat în jurul părintelui Vodă, de care nu era putere lămească să-i poată despărți vre-odată.

Era însă un teren comun, unde trebuia să ne întâlnim. Era lupta națională care trebuia dusă cu înverșunare ca să ne apăram idealul dorit a se duce la îndeplinire. Adunările organizate în Youngstown Ohio vor rămănea o pagină măreață în luptele naționale duse peste Ocean, ca să arătăm dorința de unire a tuturor Românilor, să arătăm toate nedreptățile și asupririle făcute în potriiva poporului român și suferite de acest popor sub oblăduirea stăpânirii trecute. Aceste lupte nu erau numai de vorbe, ci și de fapte. Trebuiau adunate fonduri pentru a putea duce lupta și a putea veni în ajutorul fraților cari desperați îl cereau. Cu fondurile, adunate în mare parte în Youngstown s'au trimis primele ajutoare pentru bolnavii de pe front. Medicină, pansamente etc. în preț de mii de dolari au fost expediate via Archangel'sk (Rusia). La înfăptuirea gândului de a le expedia, a contribuit în mare parte acela, care are meritul de a fi fost 14 ani preot în Youngstown Ohio.

Pe teren de binefacere bisericească, ce să zic? Cei cari am lucrat în America, am lucrat pentru parohiile noastre, am lucrat pentru ajutorarea credincioșilor noștri prin societăți de binefacere și am lucrat pentru întreaga provincie mitropolitană. Câte biserici, câte parohii nu și-au văzut împlinite dorințele din ajutorul adunat în America, care dacă a putut să fie atât de generos, este a se atribui misionarilor noștri de acolo, și între aceștia în deosebi Părintelui Vodă, care în 14 ani a administrat parohia din Youngstown O.

Scriu cu lacrimi în ochi.

De câte ori n'am prohodit credincioși, pe coșciugul căruia nu s'a vărsat o lacrimă. Scumpii lor erau departe. Prietini și cunoștinții iau parte la bucurii, înaintea coșciugului și a groapei dau însă îndărăpt!

Suflet chinuit! Străin în țară străină, și-ai stămpărat dorul inimii prin faptele mari ale

celea și ceia abunseamă o să mă păzesc, — marele episcop Sailer († 1832) le aduce aminte cuvântul nimerit al lui Seneca: *Nulla est bonitas, pessimis esse meliorem*¹⁾.

Ni-s'a dat mult și s'așteaptă mult dela noi. Multora însă ni-se potrivește de minune răspunsul dat de fericita E. Caterina Emmerich († 1824) unui preot monden în cugetarea și purtarea sa. Venind adecă la dânsa — pe când era răpită în extază și era ca moartă pentru cei din jurul său —, preotul menționat, îmbrăcat cu totul civil, și-a întins spre Fericită mâna-i sfințită și-a întrebat-o: „Ce-o să fie asta?” La ceace primi deslușirea neașteptată: „E ceva mai mult de cum ți-se pare tie”.

Destui dintre noi nu ne cunoaștem mărtașia statului și de aceea nu ne sârguim să-i intensificăm splendoarea râvnită de împărăția cerurilor cea fagădăvită tuturor celor ce se silesc s'o apuce (Mt. 11, 12). Iar ceasurile trec, se duc goale — dacă nu-s încărcate cu blăstămul osândei —, se prăpădesc, ca un cântec bătrânesc, ducând cu ele, fărămă de fărămă, viața noastră, până când cel din urmă ceas va răpi și cea din urmă rămășiță a unei alcături netrebnice din vina proprie. Inscricția atâtor cadrane de oroloage din părțile negurosului Albion: *Vulnerant omnes, ultima necat, e un memento la care face să zăbovim*.

Zice Domnul: Eu *pururea fac* cele ce plac Tatălui (Io. 8, 29). Facut-am și facem și noi la fel? Luptatu-ne-am lupta cea bună ca s'ajungem, oameni desăvârșiți, la măsura vârstei plinirii lui Hristos (Efes 4, 13)? Cu alte cuvinte: datu-ne-am silința, ca odată incorporați lui Hristos, prin botez, noi cari suntem

astfel o întregire a Lui, progresând în imitarea virtuților Lui, să-i facem să crească, să se completeze E;²⁾ să crească și să se completeze și personalitatea noastră morală?

*

Aschății deosebesc trei stadii de parcurs, trei trepte de urcat în nevoia spre desăvârșire: *via purgativa, via illuminativa și via unitiva*. Fericții cari posesesc pe piscurile înșorite ale celei din urmă³⁾. Noi însă, cei mai mulți, departe de a plana pe culmile senine ale patimilor răpuse, avem de luptat piept la piept, *necurmat*, cu avalanșa vijelioasă a pornirilor vrăjmașe, ce se oțăresc să ne covârșiască, pe colinele umile a începătorilor, a recidivilor slăbănogiți, chiar, adesea.

Vom învinge, ori vom fi înfrânți definitiv.

Atârnă, pe lângă ajutorul de sus, dela trezvie, pricepera și stăruința cu carea ne vom lupta. Căci strategia luptelor spirituale își are și ea regulile ei probate prin veacuri și transmise, de măestri vestiți, din neam în neam. Spicuiam câteva.

Regula întâiu: Pornește războiul de exterminare împotriva patimei dominante!

Insuși dușmanul cel mai înverșunat al nostru, diavolul, ne învață tactica aceasta. Proclatul de el caută totdeauna mijlocul cel mai ușor și calea cea mai scurtă pentru a duce la pierire pe cel luat la ochi. Caracterele molatice și ușuratică le trage pe sfoară, imbiindu-le

¹⁾ Cf. *Ad. Tanqueray*: Précis de Théologie Ascétique et Mystique. * Paris - Tournai 1924. n. 356).

²⁾ Chestia o tratează, solid și succint, cârtica minunată: *Semita Perfectionis*, de P. Ioan-Dirckinck S. I. Ratisbonae. 1912. De fapt: librorum asceticorum nucleus et grandium voluminum medulla, cum o numește autorul în prefață.

cu desfătări sensuale și cu flecării ridicole, pe când firile energice, hotărâte, le înșală pornindu-le spre mândrie, mânie, îndărătnicie (sf. Gregor-u Marele).

Pentru noi mijlocul cel mai ușor de a pune pe fugă Filistenii (= patimile mai slabe) este lovirea la mir a lui Goliat (= patima dominantă).

Regula a doua: Atacă o patimă după alta, nu toate deodată!

Metoda aceasta a aplicat-o sf. Doroteiu ucenicului său iubit Dositeiu. Pe dată ce băga de seamă, că acesta are ceva atracție deosebită spre oarece, de ex. spre o carte, un cuțit sau alt ce asemuitor, făcea să dispară numai decât obiectivul atracției. Un răstimp de cinci ani a fost de ajuns ca tânărul pustnic bolnavicios să se ridice la înălțimi duhovnicești nebănuite spre uimirea tovarășilor de sihăstrie.

Dacă în tot anul ne-am scăpa fie și numai de câte o patimă, în scurtă vreme am fi desăvârșiți (Toma Kempis).

Regula a treia: Reprimă pornirile patimilor de îndată ce-și ridică capul!

Principiis obsta; sero medicina paratur.

Sf. Augustin meditănd asupra cuvintelor Psalmistului: Fata Vavilonului, ticăloaso... fericit carele va apuce și va lovi pruncii tăi de piatră (Ps. 136, 11—12), își pune întrebarea: Cine sunt acești micuți ai fetei Vavilonului și răspunde: „Sunt poftele rele ce încep să incolțească. Asvârle-i dela tine până-s încă mici, ca nu cumva să se întărească și să crească. Și dacă te temi că nici așa nu vor muri, zdrobește-i de piatră, care este Hristos”.

Păcatul instăpânit asupra inimii preotești crează o situație de desperat, învârtoșează și orbește. Un caz din viața sf. Alfonso de Li-

³⁾ Cf. *Joh. M. Sailer*: Priester des Herrn. München 1926 pag. 216.

